

Gmina Mstów

...dobre miejsce na wypoczynek i rekreację

Miejsca pełne uroku

Panorama Mstowa od południa i fragment zabytkowej stodoły.

Krajobraz gminy wpisany w dolinę rzeki Warty zaskakuje swoim urokiem. To tędy przed wiekami biegł ważny trakt handlowy z Krakowa do Wrocławia o nazwie strata magna. Dał on początek dawnemu miastu Mstów z przeprawą rzeczną i komorami celnymi. Dziś malownicze tereny Warty przyciągają coraz więcej turystów pieszych, wędkarzy i kajakarzy.

Charakterystyka gminy

Gmina wiejska Mstów (119,84 km²) leży w pn.-wsch. części powiatu częstochowskiego, na terenie woj. śląskiego. Jej ludność liczy ok. 10 tys. osób. Tutejsze lasy zajmują 13% powierzchni gminy, a użytki rolne 79%, w tym ponad 200 ha sadów, w których uprawia się głównie takie odmiany jabłek, jak lobo, cortland, delikates, szara reneta, szampion, idared. Pod względem administracyjnym gminę tworzą 22 wsie (18 sołectw). Należą do nich: Brzyszków, Cegielnia, Gąszczyk, Jaskrów, Jażwiny, Kłobukowice, Kobyłczyce, Krasicze, Kuchary, Kuśmierki, Latosówka, Łuszczyn, Mstów, Małusy Małe, Małusy Wielkie, Mokrzysz, Pniaki Mokrzeszkie, Siedlec, Srocko, Rajsko, Wanczerzów i Zawada. Przez gminę biegnie droga wojewódzka nr 786 (Częstochowa – Kielce).

Nazwa i herb

Nazwa miejscowości sięga prawdopodobnie czasów pierwszych Piastów i wywodzi się od imienia Msta lub Miasta. Może też pochodzić od zawołania dowódcy lub przywódcy plemienia Słowian, którzy założyli tutaj swą osadę. Z kolei herb miejski Mstowa był już znany w średniowieczu. Na tarczy o niebieskim tle widnieje ręka z dwoma skrzyżowanymi kluczami. Podobny motyw zawierała renesansowa pieczęć z XVI wieku. Infuła i pastorał nawiązywały do symboliki właścicieli Mstowa, zakonu Kanoników Regularnych Św. Augustyna Kongregacji Laterańskiej Najświętszego Zbawiciela.

Zmiana oblicza

W gminie Mstów działa ponad 600 podmiotów gospodarczych. Do największych prac-

Wizytówką gminy są sady jabłoniowe

Kamienioloły „Latosówka”

dawców należy DEMAR – znany producent profesjonalnego obuwia myśliwskiego i wędkarskiego, ochronnego, roboczego, rekreacyjnego, a także kaloszy i śniegowców. Z kolei pomiędzy Jaskrowem a Cegielnią działa Zakład Górniczy „Latosówka”; wchodzi on w skład jednego z największych na świecie koncernów materiałów budowlanych – CEMEX POLSKA. Ostatnio władze gminy postawiły na rozwój miejscowej infrastruktury rekreacyjno-sportowej. I tak na terenie 5 ha, w okolicy Góry Szwajcera i Skąły Miłości, powstały m.in.: boiska, alejki spacerowe, zadaszone miejsca do grillowania, place zabaw oraz zbiornik z piaszczystą plażą. Jest on zasilany wodą z kilku tutejszych źródeł. W ślad za tym, gmina Mstów przystąpiła do Programu Promocji Gmin i Powiatów „Budujemy Sportową Polskę”. Rozwój turystyki, sportu i rekreacji oraz pro-

To ciekawe!

W 1212 roku Henryk Kietlicz, arcybiskup gnieźnieński, zwołał do Mstowa zjazd biskupów. Uczestniczył w nim również polski kronikarz – Wincenty Kadłubek.

Podczas obrad dokonano konsekracji biskupa poznańskiego, Pawła. Wydarzenie to potwierdzało fakt, jak doniosłą rolę w ówczesnym życiu duchowym Polski odgrywał Mstów. Wtedy najprawdopodobniej poświęcono nowy, pierwszy murywany romański kościół klasztorny.

owanie zdrowego stylu życia stanowią obecnie priorytet w działaniach gminy.

Walory krajobrazowe

Łagodne wzniesienia z szachownicą pól, łąk i lasów oraz płynąca pomiędzy nimi Warta to turystyczny raj dla miłośników pieszych i rowerowych wędrowek, rajdów konnych i spływów kajakowych. Ponad 60% obszaru gminy leży w granicach i otulinie Parku Krajobrazowego „Orlich Gniazd”. Na jej terenie znajduje się sześć pomników przyrody. Najokazalszy jest dąb szypułkowy przy ul. Wolności w Mstowie. Natomiast przy ul. 16 Stycznia stoją cztery dorodne cisy pospolite. W Małusach Wielkich w parku podworskim podziwiać

Henryk Kietlicz, arcybiskup gnieźnieński

można lipę szerokolistną i cis pospolity. Dla ochrony zbiorowisk flory stepowej i naskalnej w Wąwozie Małuskim ustanowiono w 2008 r. użytek ekologiczny pod nazwą Golinza. Trwają starania, aby na górze Wał (ponad 4 ha) również stworzyć użytek ekologiczny. Przez gminę biegną trzy szlaki piesze, trzy trasy rowerowe oraz trasy konna i kajakowa. ■

Co roku w gminie

- Bieg Ziemi Mstowskiej (IV)
- Gminny Turniej Tenisa Stołowego (V)
- Noc Świętojańska (VI)
- Turniej Piłki Nożnej Sołectw o Puchar Wójta Gminy Mstów (VII)
- Ogólnopolski Wyścig Kolarski o Puchar Wójta Gminy Mstów (VII)
- Spływ kajakowy rzeką Wartą (VII, VIII)
- Pożegnanie lata (IX)
- Święto Muzyki – Turniej Melomana (X)

Z historii Mstowa i okolic

Rzeźba słowiańskiego woja z herbem Mstowa

Dzięki lasom bogatym w zwierzyinę i dobrej ziemi pod uprawy, tutejsze okolice szybko stały się atrakcyjne do prowadzenia osiadłego trybu życia. Pierwsze ślady osadnictwa w Mstowie i jego okolicach sięgają epoki górnego paleolitu, czyli ok. 12 tysięcy lat temu.

Prastare dzieje

W Kuśmierkach, Małusach Wielkich oraz w Mstowie (ul. Wolności, obok kapliczki) odnaleziono bardziej udokumentowane ślady bytności człowieka z epoki brązu. Odkryto m.in. cmentarzyska, ceramikę, groty strzał, ozdoby, a nawet elementy odzienia. Z IV wieku naszej ery pochodzą resztki cmentarzysk ciałopalnych tzw. obrzędu dobrodzińskiego. Na VIII lub IX w., czyli wczesne średniowiecze, datuje się pozostałości grodziska obronnego. Usytuowane było ono w okolicy Siedlca na górze Gąszczyk nad południowo-wschodnim krańcem miejscowości, pomiędzy doliną Warty a drogą do Częstochowy.

Początki miasta

Już w 1193 r. w bulli papieża Celestyna III po raz pierwszy wspomniano o wsi Mstów. Miało to związek z utworzeniem tu filii klasztoru przez kanoników regularnych na Piasku z Wrocławia. Po śmierci Bolesława

Kaplica św. Wojciecha z XVII wieku w Mstowie

Krzywoustego tereny jurajskie znalazły się w obrębie Małopolski oraz ziemi sieradzkiej i łęczyckiej. Od zachodu wpływ na Mstów i okoliczne osady miała dzielnica śląska. Mstów istniał przed 1144 r., gdyż Jan Długosz w opisie zasług zmarłego Piotra Własta stwierdza, że ufundował on w Mstowie kościół pod wezwaniem Pięciu Braci. Okres świetności i rozwoju Mstowa przypadł na XII/ XIII w., kiedy przebiegał tędy szlak handlowy z Krakowa, przez Lelów, do Wrocławia, z dogodnym brodem na Warcie. Nad jej brzegami powstały komory celne, a w samym Mstowie regularnie organizowano targi. Wymiana handlowa, a także opłaty targowe wzbogaciły klasztor, co bezpośrednio miało wpływ na rozwój Mstowa. Ważną datą był 10 czerwca 1279 r. Wówczas to Bolesław Wstydlivy zezwolił Wilhelmowi, przełożonemu klasztoru,

na założenie miasta. Wytoczony wówczas rynek i ulice do dziś zachowały średniowieczny układ. W Mstowie istniały cechy rzemieślnicze. Miasto zdobywało kolejne przywileje i prawa targowe.

Trudne lata

W początkach XV w. dla Mstowa nastąpiły ciężkie czasy. Najpierw miasto dostało się w ręce łupieżcy Władysława Opolczyka, a w 1428 roku zostały zakwestionowane przywileje miejskie. Ostatecznie dzięki interwencji prepozyta klasztoru, starosta krakowski wydał nowy dokument potwierdzający nabyte prawa. W tamtych latach Mstów liczył pół tysiąca mieszkańców i słynął z produkcji doskonałej jakości wełny. Spadek prestiżu Mstowa nastąpił po decyzji przeniesienia władz wspólnoty (opola mstowskiego) do pobliskiego Olsztyna, w którym osadzono

starostę i wybudowano zamek. Zgubny dla Mstowa był okres najazdu szwedzkiego w 1655 r. Najeźdźcy zajęli wówczas okoliczne tereny łącznie z mstowskim klaszturem. W Mstowie pozostały wtedy ogromne zniszczenia i zaledwie połowa mieszkańców. W kolejnych latach nieszczęść dopełniały liczne pożary oraz podtopienia wodami Warty.

Okres zaborów

Podczas drugiego rozbioru Polski Mstów został podzielony między zabór rosyjski i pruski, co spowodowało jego dalszy upadek. Na początku XIX w. próbowano jeszcze podnieść znaczenie Mstowa. Powstały manufaktury włókiennicze. Jednak miasto nie odzyskało dawnej świetności. W 1863 r. miejscowa ludność masowo przyłączyła się do powstania styczniowego. Po jego porażce,

Tablica poświęcona T. Kościuszcze w Mstowie

w ramach odwetu, Mstów został pozbawiony praw miejskich.

W XX wieku

Po I wojnie światowej nie udało się odzyskać praw miejskich dla Mstowa. Pod koniec dwudziestolecia międzywojennego mieszkało tu nieco ponad dwa tysiące ludzi, lecz nie nastąpiły żadne istotne zmiany w rozwoju miejscowości. Druga wojna światowa to okres zbrodni hitlerowskich na ludności polskiej i żydowskiej, zniszczenia wielu zabytkowych budowli. Po zakończeniu działań wojennych Mstów zycząjowo był nazywany osadą miejską. W miejscu wyburzonych obiektów powstały nowe budynki i drogi. Tradycyjny jarmark został przeniesiony do pobliskiej wsi Cegielnia. ■

Królowie tu bywali...

W 1327 r. w mstowskim klasztorze przebywał król Władysław Łokietek. Wtedy też w zamian za Włodowice przyznał zakonnikom Morsko, Komorniki i Skarżycę. Jednocześnie Łokietek nadał zgromadzeniu kanoników prawo osadzania wiosek klasztornych na prawie magdeburskim oraz

Władysław Łokietek

zwolnił je z opłat. Dwukrotnie w Mstowie gościł król Kazimierz Jagiellończyk. Pierwszy raz w 1450 r. w drodze z Krakowa do Poznania. Z kolei w 1474 r. wyznaczył tu punkt zborny pospolitego ruszenia szlachty przeciw królowi Węgier, który najechał wcześniej ziemię śląską.

Warta – rzeka niezwykła

...i tak można pokonać Wartę

Wielką atrakcją Mstowa jest malowniczy przełom Warty. Z jego uroków korzystają kajakarze, wędkarze i spacerowicze. Tutaj też ostatnio powstały rozległe tereny rekreacyjno-sportowe o powierzchni pięciu hektarów.

Wokół Góry Szwajcera

Tereny te ciągną się od budynku Urzędu Gminy, wzdłuż brzegów Warty, aż po zbiornik Tasarki. Obejmują również legendarną Skałę Miłości oraz Górę Szwajcera. Tworzą je m.in. ścieżki spacerowe, platformy widokowe, altanki, ławki, boiska sportowe, place zabaw dla dzieci i parkingi. Z Góry Szwajcera możemy podziwiać rozległą panoramę Mstowa i Wancierzowa. Znajduje się tu również ścieżka zdrowia. Dalej jedna z alejek prowadzi nas wśród sosnowego lasu nad brzegi zbiornika Tasarki. Posiada on piaszczystą plażę i jest zasilany wodą źródlaną. To doskonale miejsce do pływania dla dorosłych i dzieci (brodziki). Tuż obok istnieje kolejny plac zabaw oraz scena do występów plenerowych. U podnóża Góry Szwajcera przygotowano cztery parkingi. Wszystkie tutejsze obiekty wykonano z naturalnych materiałów, drewna i kamienia wapiennego.

Kajakarze na start!

Niezwykłe malownicze krajobrazy, cisza i spokojne wody rzeki sprawiają, że przełom

Zalew Tasarki

Warty w gminie Mstów zyskuje coraz większe uznanie kajakarzy. Część popularnych spływów rozpoczyna się przy Bramie Mirowskiej i kończy w Mstowie, na wysokości zbiornika Tasarki. Płynąc rzeką w kierunku Jaskrowa, mijamy m.in. wzgórze – Przeprósną Górkę z Sanktuarium św. Ojca Pio oraz tajemnicze wzgórze Gąszczyk ze śladami dawnego grodziska. Za mostem w Jaskrowie Warta biegnie już naturalnym korytem, coraz bardziej meandruje. Wpływając do Mstowa, po lewej stronie mamy Dobrą Górę. Po prawej, na wzniesieniu zobaczymy zespół starych stodół. Niebawem naszym oczom ukaże się klasztor warowny zakonu kanoników regularnych laterańskich, a następnie Skała Miłości. Trasa spływu nie

Zakole Warty w Mstowie

jest trudna i cieszy się coraz większą popularnością. Tym bardziej ze wypoczynek na wodzie można śmiało połączyć ze zwiedzaniem nadrzecznych terenów. Spływy kajakowe Wartą należą już do cyklicznych imprez organizowanych latem na terenie gminy Mstów (lipiec-sierpień).

Legenda

- tablica informacyjna
- ulice, drogi przejezdne
- teren zabudowany; przemysłowy
- budynki: mieszkalne, użyteczności publicznej, przemysłowe
- las; zieleni urządzona; plaża
- miejsce uprawiania sportów zimowych
- zasięg terenów rekreacyjnych
- chodnik; schody
- moło
- boiska:
- wielofunkcyjne
- do piłki siatkowej
- do piłki plażowej
- skała
- plac zabaw
- altana, miejsce do grillowania
- platforma widokowa, punkt widokowy
- scena
- miejsce wodowania kajaków
- parking
- sklep
- ławka
- elementy ścieżki zdrowia

Klasztor w Mstowie

Kościół kanoników laterańskich

Początki zakonu kanoników regularnych laterańskich sięgają IV-V w. W średniowieczu posiadał on ponad 2,5 tys. klasztorów. Na terenie Polski kanonicy mieli swe obiekty m.in. w Krakowie, Czerwińsku i Wrocławiu. Wkrótce filią tego ostatniego stał się zespół klasztorny w Mstowie (Wancerzowie). Wzniesiono go na lewym brzegu Warty i obdarowano licznymi przywilejami (1220 r.).

Koronowani goście

Przez wieki klasztor podejmował wielu znakomych gości. W jego murach przebywali królowie: Władysław Łokietek, Kazimierz Wielki, Władysław Jagiełło i Kazimierz Jagiellończyk. Pod klasztorem powstała osada, której książę Bolesław Wstydlivy nadał prawa miejskie (1279 r.). Ich utrata dekretem cara nastąpiła w 1870 r. Była to kara za udział mieszkańców Mstowa w powstaniu styczniowym 1863 r.

Wojenne losy

W 1655 r. klasztor i miasto po kilkudniowym oblężeniu zdobyli Szwedzi. Później dalszych zniszczeń, dokonywały podczas przemarszów wojska rosyjskie (1709 i 1768 r.) i pruskie (1789 i 1793 r.). W z-

Napady i najazdy

W średniowieczu Mstów pełnił ważne funkcje nadgraniczne (przeprawa rzeczna i komora celna). Dlatego też często był napadany przez bandy rabusiów oraz oddziały książąt śląskich. Aby temu zapobiec, już w XIII-XIV w. wokół klasztoru powstały prawdopodobnie umocnienia drewniano-ziemne. Natomiast obecne fortyfikacje z kamienia i cegły wybudowano w I poł. XVII w.

Wnętrze kościoła

sie I wojny światowej w murach klasztoru schroniły się wojska niemieckie, bombardowane przez artylerię rosyjską. Poczynione wówczas uszkodzenia naprawiono dopiero w latach 1925-1936.

Klasztor urzeka swoim urokiem

Szkoła i szpital

W klasztorze stale mieszkało 10–20 zakonników. Działy tuż szpital, szkoła parafialna i studium kapłańskie. Po II rozbiore Polski znalazł się on w zaborze pruskim (1793 r.). Wkrótce też jego dobra zakonne sekularyzowano, a sam klasztor przekazano miejscowej parafii (1823 r.). Stan

To ciekawe!

- pod klasztorem leżą obszerne gotyckie piwnice
- założenie obronne klasztoru posiadało też wał ziemny i fosę
- ponad tysiąc monet z XIV–XVI w. znaleziono nieopodal klasztoru po 1945 r.

ten trwał do 1990 r., kiedy to kanonicy regularni powrócili do Mstowa.

Cenne detale

Obecny zespół klasztorny tworzą kościół Wniebowzięcia NMP, budynki klasztorne oraz mur obronny z basztami. Jego późnobarokowy wygląd, o układzie bazylikowym pochodzi z XVIII w. Natomiast trójkrzydłowy budynek klasztorny, pamiętający czasy fundacji klasztoru, posiada wiele cennych detali architektonicznych z XV–XVIII w.

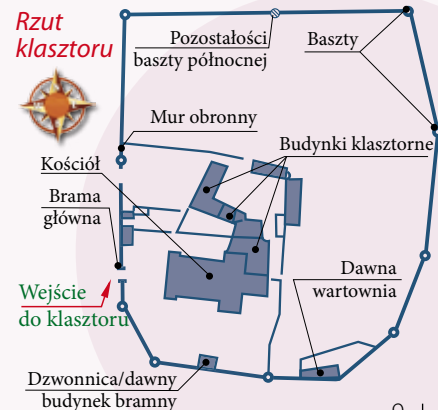
Mur i baszty

Wzgórze klasztorne chronił kamienny mur z dziesięcioma basztami. Pięć baszt ze strzelnicami wzniesiono w jego narożnikach, po dwie od strony

Dzwonnica/dawny budynek bramny od zachodu

wsch. i zach. oraz jedną od strony półn. Do klasztoru wiodły dwie bramy – główna (półd.) oraz gospodarcza (wsch.). Południową część fortyfikacji uzupełniał też budynek kordegardy – wartowni. ■

Rynek w Mstowie

W gminie Mstów nie brakuje turystycznych atrakcji. Są tu ciekawe zabytki świeckie i sakralne, pomniki przyrody, liczne szlaki piesze i rowerowe, tereny spacerowe oraz doskonałe miejsca do wędkowania.

Ślady średniowiecza

Najciekawszym zabytkiem Mstowa jest klasztor warowny kanoników regularnych. Mstów, będący dziś wsią, nadal zachował układ średniowiecznego miasteczka z rynkiem i bieżącymi od niego ulicami. Wyremontowany rynek to ulubione miejsce spotkań mieszkańców i turystów. Wszak tu zawsze biło serce miasta, odbywały się jego słynne targowiska. Przy skwerze na rynku stoi pomnik Adama Mickiewicza z 1955 r. Z kolei na ścianie narożnego budynku (nr 17) widnieje kamienna tablica poświęcona Tadeuszowi Kościuszcze, odsłonięta w setną rocznicę jego śmierci (1917 r.). Przy pobliskiej ul. Wolności rośnie dąb szypułkowy – pomnik przyrody. Kilkaśmet metrów od rynku wznosi się Góra Ściegna z pozostałościami ponadstuletniego zespołu stodół. Większość z nich miała konstrukcję murowano-drewnianą. Do dziś zachowało się tu jeszcze wiele ich fragmentów z białego wapienia. Cennym

zabytkiem Mstowa jest również kaplica cmentarna św. Andrzeja Apostoła i św. Barbary z 1620 r. Z kolei na Dobrej Górze, po drugiej stronie rzeki, znajduje się dawne miejsce pochówku zmarłych na cholera (XIX w.). Miłym zakończeniem spaceru po Mstowie będzie z pewnością odpoczynek nad brzegami Warty, w okolicach Skały Miłości. Na wschód od niej rozciągają się torfowiska niskie – Tasarki.

Legenda o Skały Miłości

Nad brzegiem Warty, niedaleko klasztoru zakonu kanoników regularnych laterańskich, stoi wapienny ostaniec nazywany Skałą Miłości. U jej stóp bije źródło, które, według legendy, posiada cudowne moce. Przed wiekami ciężko chora kobieta wysłała do niego córkę po wodę. Miał to być dla niej ostatni ratunek. Jednak gdy dziewczyna długo nie wracała, matka wyruszyła jej naprzeciw i tak dotarła pod skałę. Wtedy też ujrzała córkę w ramionach kochanka. Jej gniew był tak wielki, że rzuciła straszną klątwę, zamieniając ich w wapienną skałę.

Okoliczne wzgórza

Cechą charakterystyczną dla tej części Wyżyny Częstochowskiej są liczne wzgórza wapienne. Każde z nich jest ciekawe i zapewnia piękną

Skala Miłości z platformą widokową

widok na okolicę. Przy granicy gminy Mstów z Częstochową, na stromym zboczu wapiennego wzgórza Przepróśnej Górki, znajduje się kilka hektarów płata subkontynentalnego lasu grądowego. Nie brakuje tu lipy szerokolistnej, grabów, dębów szypułkowych czy klonów zwyczajnych. W poszyciu znaleźć można groszek wiosenny, miodunkę, gajowiec żółty lub czarniec gronkowy. Na szczytcie

Przepróśna Górka w Siedlcu

wzgórza wzniesiono Sanktuarium św. Ojca Pio z drogą krzyżową. Jest ono tradycyjnym miejscem odpoczynkowym pielgrzymów zdążających na Jasną Górę. Nieopodal, na wzgórzu Grodzisko (296 m n.p.m.), znajdziemy ślady dawnego grodziska „Gąszczyk”. Są one pozostałościami osady obronnej z czasów kultury łużyckiej i wczesnego średniowiecza. Do dziś widnieją tu charakterystyczne fragmenty obwałowań. Natomiast u podnóża Góry Boryska, od jego strony zachodniej, bije silne wywierzyisko (źródło krasowe). Warto również wspiąć się na wzniesienia w Mokrzeży. Noszą one nazwy: Figurka, Pańska Góra i Dupnica. Rozpościera się stąd piękny widok na pagórkowate okolice Mstowa, przypominające wyglądem Beskidy.

Kamieniołomy, dwór i duchy

Na północ od Mstowa, obok wsi Latosówka i Cegielnia, znajduje się spory kamieniołom wapienia. Należy on do zakładu górniczego „Latosówka”. Wejście na teren kopalni odkrywkowej jest możliwe wyłącznie dla grup zorganizowanych (max. 25 osób) po uprzednim uzgodnieniu (tel. 34 321 01 18). Kopalnia jest udostępniana zwiedzającym raz w miesiącu. Jeżeli ktoś chce poczuć klimat prawdziwego wiejskiego jarmarku, to koniecznie powinien odwiedzić Cegielnę. W poniedziałki handluje się tutaj płodami rolnymi. Stąd niedaleko już do Kłobukowic, gdzie znajdziemy zabytkowy park z lipami, kasztanowcami i jaworami (10 ha). W jego otoczeniu stoi neogotycki pałac z XIX w. oraz XVIII-wieczny spichlerz i budynek dla służby dworskiej. Przed ▶

Jedno ze źródeł pod Skalą Miłości

Drewniana kapliczka w Małusach Wielkich

I wojną światową obiekt ten był własnością sławnych śpiewaków operowych, braci Jana i Edwarda Reszków, a dziś jest opuszczony. Według miejscowych podań, pałac nawiedzają duchy Reszków. Z kolei w Małusach Wielkich wznosi się dwór otoczony parkiem z II poł. XIX w. Do 1939 r. należał on do Adolfa Steinhage-na. Obok dworu, przy drodze stoi zabytkowa kapliczka z drewna. O Małusach w swoim *Liber Beneficiorum* pisał już kronikarz Jan Długosz (XV w.). Była to wówczas wieś posiadająca trzy włości rycerskie i należąca do parafii mstowskiej. Warto odwiedzić także Krasicze, gdzie znajduje się symboliczny „Grób Pątników”. Upamiętnia on wymordowanie tu przez Prusaków w 1792 r. uczestników pielgrzymki warszawskiej.

Raj dla wędkarzy

Warta płynie przez gminę Mstów na długości kilkunastu kilometrów. Jej brzegi porastają trzcinę, topole i olchy. Dno rzeki jest w większo-

ści piaszczyste i niezbyt głębokie (do 1,5 m), choć bywają i trzymetrowe głębiny. To w nich chętnie żerują ryby ponad dwudziestu gatunków. Najwięcej jest tu płoci i okoni. Można też złowić szczupaki, sandacze, leszcze, jazie, pstrągi i klenie. W ramach systematycznego zarybiania do wody wpuszczane są m.in.: bolenie, klenie, lipienie, miętusy, sandacze, szczupaki i węgorze oraz świnki. To sprawia, że wędkowanie na terenie gminy Mstów naprawdę dostarcza wielu emocji. Szczególnie w pięknych starorzeczach, gdzie są doskonałe łowiska linów, karasi i karpi. Tak więc Warta to raj dla miłośników wędkowania metodami gruntowymi, spinningowymi czy muchowymi. Dlatego też Mstów znany jest m.in. z corocznych zawodów wędkarskich o puchar wójta gminy. Gmina jest także oficjalnym opiekunem szlaku kajakowego Warty. Po zagospodarowaniu góry Kamień i okolic zbiornika Tasarki (m.in. przystań kajakowa), powstały tu odpowiednie warunki do organizowania rekreacyjnych spływów kajakowych. Jeżeli ktoś nie ma własnego kajaka, to może skorzystać z miejscowej wypożyczalni kajaków H. Dworaka.

Sport i rekreacja

Dumą Mstowa jest liczący ponad sześćdziesiąt lat klub LKS Warta Mstów. W piłkę nożną

Pstrąg potokowy złowiony w Warcie

grają tu trampkarze, juniorzy i seniorzy. Dzięki wsparciu wielu instytucji i osób prywatnych dostarcza on dużo radości mieszkańcom gminy. Obecnie jego zespół seniorów występuje

U podnóża Przeprósnej Góry

w II grupie klasy „A”. Klub ma swój stadion przy ul. Sportowej 1. Bardzo ważną funkcję rekreacyjno-sportową spełnia nowoczesna hala sportowa przy ul. Partyzantów 2 (Zespół Szkół w Mstowie). Gmina bardzo wspiera rozwój sportu i aktywnego wypoczynku. Stale odbywają się tutaj zawody kolarskie, turnieje tenisa stołowego czy biegi masowe. Mstów gości również miłośników marszu z kijkami, którzy startują w zawodach o Jurajski Puchar w Nordic Walking. Zawody te rozgrywane są w różnych kategoriach wiekowych, a uczestnicy mają do pokonania dystans od 6 do 10 km. ■

Pieszko, na rowerze, konno, kajakiem

Szlaki piesze

Szlak Warowni Jurajskich – niebieski (154 km) z Rudawy do Mstowa. Przebiega m.in. przez Ojców, Wolbrom, Ogrodzieniec, Morsko, Suliszowice, Małusy Wielkie.

Szlak Jury Wieluńskiej – czerwony (106,5 km) z Wielunia do Częstochowy. Przebiega on przez most na Warcie – Wancerzów klasztor – Cegielnię – Latośówkę – na skraj Lasu Chorzenickiego.

Trasy rowerowe

Szlak Rowerowy Zygmunta Krasińskiego – zielony (73,0 km) z Częstochowy przez Siedlec, Mstów, Krasice, Wołę Mokrzeską do Myszkowa.

Szlak Rowerowy Przełomu Warty – żółty (31,5 km) z Częstochowy Kręciwilk przez Słowik, Korwinów, Zawodzie, Dębowiec, Olsztyn, Kusięta, Brzyszków do Mstowa.

Szlak Rowerowy Olsztyński – czarny (78,3 km) z Częstochowy przez Górę Osłoną – Srocko – Małusy Wielkie – Żuraw – Świętą Annę – Przyrów – Staropole – Sygontkę – Juliankę – Śmiertny Dąb – Kręciwilk z końcem w Częstochowie-Rakowie.

Szlak Reszków, który przebiega przez Mstów, lewym brzegiem Warty, koło Łuszczyna do Skrzydłowa i dalej w kierunku północno-wschodnim.

Szlak konny

Szlak Konny Jury Wieluńskiej – pomarańczowy (102 km) z Mirowa (TKKF Pegaz), wzdłuż Warty i malowniczych terenów jurajskich w pobliżu Przepróśnej Górki i lasów mirowskich. Biegnie m.in. przez Mstów, Kruszyne, Ważne Młyny, Wąsosz Kule, Załęcze Wielkie.

Trasa kajakowa

Splyw (ok. 30 km) z Częstochowy do Skrzydłowa przez Jaskrów, Mstów, Rajsko

Wybrane adresy w gminie

Rynek w Mstowie nocą

INSTYTUCJE

Urząd Gminy

ul. 16 Stycznia 14
42-244 Mstów
tel. 34 32 84 005, 34 32 84 068
fax 34 37 85 558
www.mstow.pl

Gminny Ośrodek Kultury

pl. Mickiewicza 17
42-244 Mstów
tel. 34 36 69 328
www.gok-mstow.pl

Biblioteka Gminna

pl. Mickiewicza 17
42-244 Mstów
tel. 34 36 69 104

Przychodnia lekarska „Vena”

ul. 16 Stycznia 14
42-244 Mstów
tel. 34 329 53 52

Samodzielny Publiczny ZOZ

Zespół Ośrodków Zdrowia Gminy Mstów
ul. Wolności 58
42-244 Mstów
tel. 34 32 84 010

Apteka Aronia

ul. Wolności 58
42-244 Mstów
tel. 34 328 41 13

Bank Spółdzielczy

ul. 16 Stycznia 14
42-244 Mstów
tel. 34 32 95 023
tel./fax: 34 32 84 111

Parafia Wniebowzięcia NMP, kanonicy regularni

ul. Targowa 2
Wancierzów
42-244 Mstów
tel. 34 366 88 99
www.mstow-kanonicy.pl

USŁUGI KAJAKOWE

Henryk Dworak
504 200 465
www.kajakiwarta.pl

Kanumi

tel. 603 783 810, 501 978 938
www.splywykajakowe.czest.pl

„Warta Częstochowa” Wioletta Pikos

tel. 505 691 957
www.wartaczestochowa.pl

WOPR Częstochowa – Kajakowo splywy kajakowe

tel. 514 392 015
www.kajakowo.eu

NOCLEGI

Agrogospodarstwo „DOLINA WARTY”

ul. Leśna 4
Cegielnia
42-244 Mstów
tel. 34 32 16 261, kom. 602 359 678
e-mail: dolinawarty@wp.pl
http://www.jura.turist.pl/dolinawarty

Agrogospodarstwo „AMONIT”

Wancierzów
ul. Targowa 31
42-244 Mstów
tel. 507 439 450, 516 853 949
e-mail: ewjana@onet.eu

Agrogospodarstwo „ARONIA”

ul. Wolności 58
42-244 Mstów
tel. 34 32 84 113, 602 689 936

POKOJE GOŚCINNE

ul. Starowiejska 16
Jaskrów
42-244 Mstów

POKOJE GOŚCINNE

ul. Wolności 54
42-244 Mstów
tel. 34 32 84 490, 609 986 651

POKOJE GOŚCINNE

Wancerzów
ul. Wyzwolenia 83
42-244 Mstów
tel. 506 112 295

LOKALE GASTRONOMICZNE

Restauracja Domowe Kool...inaria
(obiady domowe, catering)
Mstów ul. 16 Stycznia 14
tel. 886 769 141

Karczma Rzym

pl. Mickiewicza 12
42-244 Mstów
tel. 602 292 346

PIZZERIA

ul. Częstochowska 2
42-244 Mstów
tel. 602 292 346

Smażalnia ryb CICHĄ WODĄ

ul. Wolności 59
42-244 Mstów
tel. 691 670 728

INNE ATRAKCJE

LKS Warta Mstów
ul. Kościelna 26
(siedziba P.W. „Demar”)
42-244 Mstów
tel. 509 647 034
www.warta-mstow.pl

Kemping Flowcamp

Kuśmierki 15
42-244 Mstów
tel. 726 100 571
e-mail: flow.camp@gmail.com
www.flowcampprzyczyepu

Zwiedzanie kamieniołomu „Latosówka”

Tylko dla grup zorganizowanych (do 25 osób)
po uprzednim uzgodnieniu. Kopalnia jest
udostępniana zwiedzającym raz w miesiącu.
tel. 34 321 01 18

Most nad Wartą w Mstowie

Wędkarze nad brzegiem Warty

Wydawca

Wydawnictwo Alatus
Małgorzata Pleszyniak
40-319 Katowice, ul. Pogodna 2
tel. 32 205 90 01, 32 204 88 75
e-mail: alatus@wydawnictwa.slask.pl
www.alatus.net.pl

Redaktor prowadzący: **Jacek Wicherski**
Konsultacja merytoryczna:

Adam Markowski, Michał Maciaszczyk
ks. Łukasz Matuszczak CRL,
Andrzej Sochacki

Opracowanie graficzne: **Andrzej Pisarek**

Zdjęcia: **Wydawnictwo Alatus**
Adam Markowski, Tomasz Gębuś,
Michał Maciaszczyk

Korekta: **Urszula Bańcerek**

Wydanie pierwsze

©Copyright by Wydawnictwo Alatus
Katowice 2011

Gmina Mstów – ciekawe miejsca

- 1 Kamieniołom wapienia „Łatosówka” (Jaskrów)
- 2 Miejsce tradycyjnych jarmarków (Cegielnia)
- 3 Zespół pałacowy z XIX w. (Kłobukowice)
- 4 Klasztor kanoników regularnych (Mstów-Wancierzów)
- 5 Zespół starych stodół (Mstów)
- 6 Dąb szypułkowy – pomnik przyrody (Mstów, ul. Wolności)
- 7 Skała Miłości (Mstów)
- 8 Tereny rekreacyjno-sportowe (Mstów)
- 9 Tasarki – torfowiska niskie (Mstów)
- 10 Grodzisko „Gąszczyk” – wały słowiańskiego grodziska (Siedlec)
- 11 Przepiękna Góra (Siedlec)
- 12 Góra Mała Maryśka (Srocko)
- 13 Góra Duża Maryśka (Srocko)
- 14 Drewniana kapliczka (Małusy Wielkie)
- 15 Murowany dwór z 2 poł. XIX w. (Małusy Wielkie)
- 16 Użytek ekologiczny Golizna (Mstów)
- 17 Wzgórze Dupnica (Kobyłczyce)
- 18 Symboliczny „Grób Pątników” (Krasice)

